

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2323/2022.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.VIII.10.026/2022/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (Litresits Ügyvédi Iroda, dr. Litresits András) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria Mfv.VIII.10.026/2022/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és annak – a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.188/2021/3. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének a sérelme miatt.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás, az általuk hozott döntések és az indítványozó beadványában előadottak alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó, az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó bírósági eljárás felperese 2008. július 1-jétől megbízási jogviszonyt létesített a per alperesének jogelődjével (a továbbiakban: foglalkoztató), amelyet a felek egymást követően több alkalommal, utoljára 2010 januárjától 2010. december 31-ig terjedő időtartamra meghosszabbítottak. Egy, a foglalkoztató működését érintő jogszabályváltozásra hivatkozással a közalkalmazotti jogviszonyban álló regionális koordinátorok jogviszonyának megszüntetése mellett a foglalkoztató vezetője az indítványozót is tájékoztatta jogviszonyának megszüntetéséről és erre való hivatkozással a megbízási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését ajánlotta fel részére. Az indítványozó ezt az ajánlatot nem fogadta el, a számára megküldött jognyilatkozatot nem írta alá. A foglalkoztató ezt követően 2010 augusztusában arról tájékoztatta az

indítványozót, hogy a köztük létrejött megbízási szerződés jogi lehetetlenülés miatt 2010. július 19-én megszűnt, az indítványozó megbízási díjra eddig az időpontig tarthat igényt.

- [4] Az indítványozó a foglalkoztató intézkedését sérelmesnek tartva keresettel fordult a munkaügyi bírósághoz, ebben kérte annak megállapítását, hogy a foglalkoztatónál munkaviszony keretében alkalmazták, jogviszonyát a foglalkoztató jogellenesen szüntette meg és kezdeményezte a jogellenesség jogkövetkezményeinek alkalmazásával a foglalkoztató marasztalását. Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította, ítéletét a másodfokon eljáró bíróság helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán az ügyben eljáró Kúria részítéletével a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokon eljáró bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és megállapította, hogy a felek között munkaviszony állt fenn, a jogellenes munkaviszony megszüntetés és jogkövetkezményei vonatkozásában az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új döntés meghozatalára utasította.
- [5] Az indítványozó módosított keresetében 12 havi távolléti díj megfizetésére kérte kötelezni a foglalkoztatót. Kérelmének indoklása szerint a maximális összeg megállapítását a jogsértés súlya, valamint az teszi indokoltá, hogy kifejezetten a foglalkoztatónál fennálló jogviszonya érdekében elvégzett felsőfokú tanulmányainak hasznosíthatósága, valamint a központi közigazgatásban történő elhelyezkedése meghiúsult, így tudását a jogviszony megszüntetését követően nem tudja hasznosítani.
- [6] Az első fokon eljáró bíróság megállapította, hogy a foglalkoztató jogellenesen szüntette meg az indítványozó határozott idejű munkaviszonyát és a vonatkozó jogszabályi rendelkezés alapján megalapozottnak találta az indítványozó 12 havi átlagkereset megfizetése iránti kérelmét. A törvényszék az összecszerűség megállapításakor a jogsértést és annak következményeinek a súlyát mérlegelte, így azt, hogy az indítványozó újabb, elhelyezkedésre irányuló próbálkozásai a központi közigazgatásban szakterületén eredménytelennek bizonyultak, utóbb újonnan megszerzett végzettsége felhasználásával helyezkedett el, de anyagi helyzete hosszú ideig rendezetlen volt. Mindezekre figyelemmel a bíróság az indítványozó keresetében megfogalmazott igényét nem találta eltúlzottnak, ezért annak megfizetésére kötelezte a foglalkoztatót.
- [7] A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként fizetendő átalánykártérítés összegét az elsőfokú ítéletben megállapított összeg felére leszállította, a törvényszék által megállapított tényállást kiegészítette és a jogviszony megszűnése jogkövetkezményei tekintetében a törvényszék döntését csak részben találta megalapozottnak. Ennek eredményeként az ítéltábla kifejtette, hogy az indítványozó részére megítélt maximális mértékű átalánykártérítés nincs összhangban a vonatkozó és irányadó, töretlen bírói

gyakorlattal, mert „nem történt meg a vonatkozó jogszabályi rendelkezésben foglalt körülmények helytálló értékelése. Így az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az indítványozó foglalkoztatásának időtartama igen rövid időtartamú volt, mindössze 2008 júliusától 2010 júliusáig állt fenn. Az ítéltábla döntése meghozatala során figyelembe vette azt a körülményt is, hogy a felek közti jogviszony a szerződésben rögzített határozott idő elteltével az egyoldalú megszüntetéshez képest 5 és fél hónap múlva a foglalkoztató külön intézkedése nélkül is megszűnt volna, továbbá, hogy az indítványozó 2012 áprilisától határozatlan idejű munkaviszonyt létesített, de az indítványozó eddig az időpontig sem volt teljesen ellátatlan, 2012 augusztusától pedig jövedelme több mint a duplájára emelkedett. Az ítéltábla meglátása szerint az indítványozó életkorából eredően nem tekinthető hátrányos helyzetűnek a munkaerőpiacon. Az ítéltábla a jogkövetkezmények mérlegelésekor tekintetbe vette azt a tényt is, hogy a foglalkoztató feladatellátása a jogszabályi változás miatt lehetetlenült el, ugyanakkor a jogviszony Kúria által jogellenesnek minősített megszüntetése miatt a jogszabályban meghatározott jogkövetkezményekre a munkavállaló jogszerűen tarthat igényt, a foglalkoztatás típusának nem megfelelő megválasztásából adódó igényekért pedig a foglalkoztató helytállni tartozik. Mindezeket figyelembe véve és mérlegelve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megítélt átalánykártérítés összegét eltúlzottnak találta és azt a bírói gyakorlat alapján „az értékelt körülményekre és a fellebbezés korlátaira tekintettel” 6 havi átalánykártérítés összegére csökkentette le.

- [8] Az ügyben az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljárta Kúria az ítéltábla jogerős döntését a hatályában fenntartotta. Ítéletének indokolásában elsőként megállapította, hogy a perben irányadó jogi norma kifejezetten a bíróság mérlegelésen alapuló döntési hatáskörét állapítja meg akkor, amikor kimondja, hogy amennyiben a munkavállaló nem kéri, vagy a bíróság mellőzi az eredeti munkakörbe való visszahelyezést, a bíróság a munkáltatót - „az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelésével” - a munkavállaló legalább 2, legfeljebb 12 havi átlagkeresetének megfelelő összeg megfizetésére kötelezi. A kúriai döntés ezt követően rögzíti, hogy „[a] jogerős ítélet helytállóan mérlegelte az átalánykártérítés mértékének meghatározása során figyelembe vehető szempontokat”, így a jogellenesen megszüntetett munkaviszony időtartamának határozott vagy határozatlan jellegét továbbá azt, hogy az indítványozó a jogviszony megszüntetését követően nem volt ellátatlan és életkoránál fogva nem volt hátrányos helyzetben lévőnek tekinthető. A felülvizsgálati ítélet indokolása szerint az indítványozó oldalán az „[ú]j szakképzettsége megszerzése életkorából fakadóan és a korábbi végzettsége alapján történt elhelyezkedéséből eredően nem tekinthető olyan különös erőfeszítésnek, amely a 6 hónapi átalánykártérítésnél magasabb összegű kártérítés megállapítását indokolta volna”. A Kúria kiemelte még döntése megalapozásaként, hogy az indítványozó kereseti

kérelme eleve a 2-12 havi átlagkereset megfizetése iránti igény érvényesítésére irányult, és a bíróság ebben az esetben kizárólag az átalány mértékét mérlegelheti. Ennél a mérlegelésnél azonban az nem lehet a bíróság számára szempont, hogy „eltérő igény érvényesítésekor a munkavállalót milyen összeg illetve volna meg”. „[m]indezekre figyelemmel a felperes által az átalánykártérítés összegének megemelésére vonatkozó érvelése megalapozatlan volt, a jogerős bírósági döntés e körben nem tekinthető jogszabálysértőnek” - állapította meg a Kúria.

[9] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz a Főtitkár hiánypótlásra történő felhívását követően kiegészített alkotmányjogi panaszával. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát az általa támadott bírói döntések azért sértik, mert a jogerős döntés, illetve a felülvizsgálati ítélet eredményeként a munkáltatói jogellenesség következmény nélkül maradt, a munkáltató nem fizette meg jogellenes magatartásának a „kártérítési árát”, hiszen a szóban forgó ítéletek miatt lényegében ugyanakkora összeget kellett fizetnie az indítványozónak, mintha jogviszonyát jogszerűen szüntette volna meg. Panasza indokolásaként az indítványozó előadja még, hogy az ítéletek gyakorlatilag egy jövedelempótló jellegű összeg kifizetését rendelték el a számára, ezért „a másodfokú és a felülvizsgálati ítélet, annak összege semmilyen jogsértés szankciót nem eredményezett alperes részére, ami nyilvánvalóan ellentétes a józan ésszel és a jogalkotói céllal is”. Az indítványozó – amellett, hogy hangsúlyozza, nem ért egyet a számára kedvező és elfogadható eredményt hozó elsőfokú döntés későbbi, a jogorvoslati eljárásokban hozott ítéletekben történt, számára kedvezőtlenebb eredményű megváltoztatásával –, az alapkérdés megítélésének és eredményének későbbi felülmérlegelésére vonatkozó ítéleti indoklásokat sem tartja számára megfelelőnek és elfogadhatónak. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmeként jelöli meg az eljárás elhúzódását is tekintettel arra, hogy keresetlevele 2011-ben történt benyújtását követően 2022-ig kellett várnia az eljárás befejezésére, „amely az elhúzódás mellett még jogellenes is”.

[10] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.

[11] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. A jogi képviselő meghatalmazását csatolta. A rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítélet az eljárást lezáró és érdemi döntésnek is minősül, így vele szemben alkotmányjogi panasz benyújtható. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége az ügyben az általa támadott ítélettel befejezett eljárás felpereseként fennáll.

- [12] 2.2. A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt kritériumoknak ugyanakkor csak részben tesz eleget. Tartalmazza ugyanis *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. §]; *b)* az eljárás kezdeményezésének indokait (a bíróság döntése alapvető joga sérelmét okozta); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntéseket; *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) bekezdés, 28. cikk]; *e)* indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével; *f)* kifejezett kérelmet arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [13] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozónak az Alaptörvény 28. cikkét állító sérelmének vizsgálatára nincs lehetősége részben azért, mert az a bíróságok számára tartalmaz rendelkezéseket a jogszabályok értelmezésére nézve, ekként nem minősül az indítványozó alaptörvényben biztosított jogának, másfelől az indítványozó az ezen cikk sérelmére vonatkozó állítását nem támasztotta alá semmiféle értékelhető érveléssel sem.
- [14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben emlékeztet egyrészt arra, hogy – amint arra az indítványozó is utal beadványában – a testületnek részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát illetően. Jelen ügy – az indítványozó alkotmányjogi panaszában állított sérelmét és érvelését tekintve – ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [16] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza továbbá azt is, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntésekkel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. A testület rögzítette azt is, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az

értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírói szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]-[15]}.

[17] Az Alkotmánybíróság egy másik, korábbi döntésben megállapította azt is, hogy az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3381/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]}. A testület ezzel összefüggésben nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy a *contra legem* jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen. Mindazonáltal még az esetlegesen *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás sem alapozza meg önmagában az alkotmányellenességet, tehát a pusztán a bírói jogértelmezés állított hibájára alapított alkotmányjogi panaszt – a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben – az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálja. {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]-[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]-[40]}

[18] 3.2. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítvány lényegében és ténylegesen a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria bizonyítékértékelésének, jogértelmezésének, végső soron a kifejezetten mérlegelési jogkörben hozott döntéseiknek a megváltoztatására irányul egy, a panaszos számára kedvező tartalmú döntés meghozatala érdekében. Az Alkotmánybíróság azonban ettől mindig következetesen elzárkózott erre vonatkozó hatásköre hiányában, hiszen a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése, az ügyben alkalmazandó jog meghatározása, a történeti és jogi tényállás egybevetése és ennek alapján a szükséges következtetések levonása, a jogszabályok értelmezése, illetve a mérlegelési típusú döntések esetében a mérlegelésnél irányadónak tekintett szempontok körének meghatározása, az egyes szempontok súlyának értékelése és mindezek érvényre juttatása a döntés meghozatala során a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amelyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához. Az Alkotmánybíróság feladatkörébe nem tartozik bele a rendes bíróságok tény-, illetve jogkérdésekben elfoglalt álláspontjának, még kevésbé a tisztán mérlegelési jogkörben hozott döntéseinek a felülvizsgálata,

ezzel szemben kifejezetten hatáskörébe tartozik az, hogy az Alaptörvényben foglalt eljárási garanciákból fakadó minimumot a bíróságoktól számon kérje.

- [19] Az indítványozónak a bírói ítéletek hiányos, nem kellő mélységű indokolására vonatkozó észrevételeivel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panaszos által vitatott döntéseket hozó bíróságok ítéleteikben részletesen bemutatták milyen tényállásra, mely bizonyítékokra és indokokra alapozták döntéseiket. Az Ítéletábró az irányadó, így az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezésnek eleget téve – miszerint az átalánykártérítés mértékére vonatkozó döntést az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján kell meghozni a 2 havi és 12 havi közti átlagkereset tartományán belül – részletesen bemutatta azokat a körülményeket, tényeket, szempontokat, amelyeket a mérlegelésbe bevonni látott indokoltnak az első fokú bíróság ítéletéhez képest, és ítéletében egyenként értékelte is ezeket a körülményeket, azaz érthetően és követhetően mutatta be, milyen oksági láncolatot figyelembe véve jutott el arra a következtetésre, hogy az indítványozót a törvényi keretek által lehetővé tett összeg-tartomány lényegében középarányosa, azaz a 6 havi átlagkeresete illeti meg átalánykártérítésként. A Kúria az indítványozó által sérelmezett döntését az Alkotmánybíróság meglátása szerint minden kétséget kizáróan érthetően, világosan, kellő alapossággal és részletezettséggel megindokolta, megjelölve azt is, hogy felülvizsgálati döntését milyen jogszabályi rendelkezésekre és bírói gyakorlatra alapította. A kúriai ítélet az elvárható terjedelmű és tartalmú érveléssel támasztotta alá továbbá azt is, hogy miért tartotta a jogerős ítéletábróai döntést minden tekintetben helytállóan. Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata értelmében egyebekben „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása”. {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]} Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja továbbá az indokolásban megjelölt bizonyítékok és érvek megalapozottságát, ahogyan azt sem, hogy „a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket” {3065/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [36]}.
- [20] Önmagában az, hogy az indítványozó a rá nézve hátrányos, de az egyébként megfelelő, a szükséges és elégséges mélységű indokolással ellátott bírósági döntés érvelését tévesnek vagy vitathatónak tartja, illetve az számára elfogadhatatlan, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a megállapítására sem.
- [21] 3.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírósági eljárás elhúzódását is sérelmezi, aránytalanul hosszúnak tartva a több mint 10 éven át tartó első- és másodfokon, majd felülvizsgálati szakaszban, mindezeket ismételtelen is lefolytatott eljárásokat. Az Alkotmánybíróság az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való

jognak az indítványban állított sérelme kapcsán felidézi és jelen ügyben is irányadónak tekinti a 2017-ben meghozott határozatában foglaltakat. E szerint „[a]z Alaptörvény tehát – a nemzetközi kötelezettségekre tekintettel – az Alkotmány szövegéhez képest a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részelemeként rögzíti az észszerű határidőn belüli elbírálás követelményét. A testület rögzítette ugyanakkor azt is, hogy ezen alaptörvényi rendelkezéshez „kapcsolódó alapjogvédelmi feladatát nem tudja hatékonyan ellátni {3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [20]}. Nem áll ugyanis az Alkotmánybíróság rendelkezésére olyan törvényi lehetőség, amelynek alkalmazása révén egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhíteni vagy orvosolni tudná. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján megállapíthatja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét abból az okból, hogy nem felel meg az észszerű határidőn belüli elbírálás követelményének, és ekkor az Abtv. 43. § (1) bekezdése szerint a bírósági határozatot meg kell semmisítenie. A támadott határozat megsemmisítése azonban nem alkalmas minden esetben arra, hogy az eljárás elhúzódásából eredő sérelmeket orvosolja, és azt eredményezi, hogy a már indokolatlanul hosszú nyúlt eljárás tovább folytatódik és tovább elhúzódik. Az eljárás elhúzódásából származó igényét az indítványozó ennek következtében csak egyéb jogi úton – elsősorban polgári perben – tudja érvényesíteni. [...] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az elhúzó eljárásból eredő sérelmek orvoslására elsősorban az eljáró bíróságok rendelkeznek a megfelelő jogi eszközökkel”. {2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [51], [56]-[58]}

- [22] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre sem, az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *f)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [23] A végzés rendelkező részében foglalt visszautasítással egyetértek, azonban nézetem szerint azon indítvány vizsgálatára, amely az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésének a sérelmére az eljárás elhúzódása miatt hivatkozik, az alábbiak miatt nem volt lehetősége az Alkotmánybíróságnak.
- [24] A fenti alkotmányossági problémára a döntés a 3.3. pontjában ad választ; e körben hivatkozik a 3024/2016. (II. 23.) AB határozatban foglaltakra. Ezen döntéshez párhuzamos indokolást csatoltam, az alábbiak szerint:
- [25] „Ennek megfelelően rendelkezik az Abtv. 27. §-a úgy, hogy az ott definitíve leírt alkotmányjogi panasznak akkor van helye, ha az ügy érdekében hozott döntés, vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. A határozat helyesen mutat rá arra, hogy a jelen ügyben ez nem áll fenn, illetve helyesen fejt ki azt, hogy a bírói döntés megsemmisítése kontraproduktív lenne. Szükségesnek tartom azonban hangsúlyozni, hogy a hivatkozott alaptörvényi, illetve Abtv.-i rendelkezések értelmében erre az Alkotmánybíróságnak eleve nincs is jogi lehetősége. Az alkotmányozói, illetve ezzel összhangban a törvényhozói akarat – nyilvánvalóan az időszerűség sérelmével megvalósuló alapjogi sérelem speciális jellegére, és arra tekintettel, hogy ennek orvoslására az Alkotmánybíróság számára általánosságban biztosított cassatio eszköze alkalmatlan – az alapjogi sérelem ezen sajátos esetének elhárítását nem tette az Alkotmánybíróság alapjogvédelmi feladatának részévé.
- [26] Ez természetesen semmit nem változtat az alapjogi sérelem tényén, de ennek orvoslására jogrendünk – mint arra a határozat indokolása helyesen rámutat – a rendes bírósági eljárás keretében hagy nyitva adekvát lehetőséget. {Megjegyzem, hogy az, hogy az adott alaptörvényi rendelkezések védelme közvetlenül bírói úton valósulhat meg, nemcsak a jelen esetre igaz; további példa erre az önkormányzati rendeletek más jogszabályba ütközésének [az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése sérelmének] megállapítása és erre tekintettel az érintett rendeletek megsemmisítése, melyet az Alaptörvény a bíróság hatáskörébe utal. [Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pont]}” {3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [37]-[38]}
- [27] Az idézett, korábbi párhuzamos indokolásomban foglaltakat – különös tekintettel a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvényben foglaltakra – a jelen ügy kapcsán is fenntartom.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Salamon László s. k.,

alkotmánybíró